

Демко В.С.

к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу,
*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного*

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ В СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ

Актуальність дослідження зумовлена швидкими змінами в світовій економіці, соціальних потребах споживачів, а також впливом технологічних інновацій. Туристична індустрія є однією з найбільш динамічних і вагомих сфер світового господарства, яка формує значний внесок у ВВП багатьох країн, забезпечує робочі місця та сприяє розвитку міжкультурних зв'язків [1, с 40-43].

Пандемія COVID-19 стала каталізатором глибоких змін в індустрії, що призвело до появи нових викликів, таких як зниження мобільності населення, зміна уподобань туристів та необхідність адаптації до нових реалій, зокрема безконтактного обслуговування та посиленої уваги до питань гігієни та безпеки. У таких умовах вивчення сучасних трендів набуває особливої актуальності, оскільки дозволяє виявити основні напрямки розвитку галузі, адаптацію до нових запитів споживачів та впровадження інновацій [2, с 115-121].

Крім того, зростання популярності стійкого туризму, впровадження цифрових технологій, таких як віртуальна реальність та штучний інтелект, а також зміна поведінки споживачів, орієнтованих на персоналізовані та автентичні туристичні досвіди, ставлять перед галуззю нові вимоги. Це вимагає ґрунтовного аналізу, що сприятиме розробці ефективних стратегій для сталого розвитку туристичної та готельної індустрії в умовах нових викликів.

Актуальність теми дослідження також підсилюється необхідністю дослідження соціально відповідального туризму, нових бізнес-моделей для задоволення потреб цифрових кочівників (digital nomads) та розвитку інфраструктури для віддаленої роботи і подорожей, що стають дедалі популярнішими. У цьому контексті, аналіз сучасних трендів дозволить науково обґрунтувати ключові аспекти трансформації індустрії туризму та гостинності, а також розробити рекомендації щодо подальшого розвитку галузі на глобальному та локальному рівнях.

Туристичні тренди – це поточні тенденції, зміни та напрямки розвитку у сфері туризму, які визначають вподобання туристів, впливають на поведінку туристичних операторів, готельного бізнесу та інших учасників індустрії. Тренди відображають сучасні вимоги ринку, інновації та зміни в глобальній економіці, технологіях, культурі та суспільстві [6].

Аналіз сучасних трендів у сфері туризму та гостинності дозволяє виявити ключові зміни в поведінці туристів, технологіях та стратегіях розвитку. Згідно проведеного дослідження виділено основні тренди, що формують майбутнє галузі, які наведені на рис.1.

Рис. 1 – Сучасні тренди в сфері туризму та гостинності

Джерело: складено автором на основі дослідження

З огляду на зростаючу екологічну свідомість суспільства, сталий туризм стає ключовим напрямом трансформації галузі. Туристи дедалі частіше віддають перевагу екологічно відповідальним подорожам, що сприяють збереженню навколишнього середовища та підтримці місцевих громад. Вони усвідомлюють вплив подорожей на довкілля та надають перевагу екологічно чистим варіантам подорожей, такими як вибір місця проживання (еко-готелі, зелені курорти), використання альтернативного транспорту (електромобілі, потяги замість авіаперельотів). Туристичні компанії залучаються до ініціатив із збереження біорізноманіття та зменшення викидів вуглецю, вони пропонують туристам можливість підтримати відновлювальні проекти (висадка дерев, підтримка заповідників) [3, с 89].

Технологічні інновації кардинально змінюють підходи до управління готелями та туристичними компаніями, а також впливають на сам туристичний досвід. Впровадження штучного інтелекту, мобільних додатків для бронювання, віртуальної та доповненої реальності значно підвищує ефективність обслуговування та персоналізацію пропозицій [3, 4].

Дослідження показують, що автоматизація процесів і використання інструментів штучного інтелекту підвищує задоволеність клієнтів за рахунок швидкого реагування на їхні потреби. Крім того, цифрові технології забезпечують підвищену безпеку під час пандемії, через безконтактне обслуговування та дистанційне керування [3].

Сучасні туристи прагнуть відчути справжню культуру та традиції місця, яке вони відвідують. Це стимулює розвиток туризму, орієнтованого на локальні спільноти, культурні об'єкти та автентичну кухню. Все більше популярними стають тури, що включають знайомство з етнічними меншинами, відвідування місцевих ринків, фестивалів та майстер-класів із народної творчості.

В останні роки спостерігається підвищений інтерес до подорожей поодиночі. Це стосується не лише молоді, але й старших поколінь, які хочуть подорожувати у власному ритмі та без компанії. Індустрія відповідає на це, пропонуючи безпечніші та зручніші варіанти проживання та послуг для соло-мандрівників. Зростає попит на спеціальні тури для жінок, які подорожують самотійно, з фокусом на безпеці та комфорті.

Після пандемії зростає інтерес до подорожей, що спрямовані на поліпшення фізичного та ментального здоров'я. Популярність здобувають велнес-центри, СПА-курорти, програми з йоги, медитації, детокс-тури. Все більше туристів поєднують відпочинок із медичними процедурами, особливо в країнах, де медичні послуги доступніші або мають високий рівень експертизи (Індія, Таїланд, Туреччина).

Пандемія COVID-19 значно змінила підходи до праці, збільшивши популярність віддаленої роботи. Це створило нові можливості для туристичної індустрії в залученні туристів, які можуть працювати під час подорожі. Успіх цієї моделі підтверджується розвитком інфраструктури для таких подорожей в багатьох країнах світу. Декілька країн (наприклад, Естонія, Барбадос) пропонують **Nomad** візи для цифрових кочівників, що дозволяють працювати та жити в іншій країні протягом тривалого періоду.

На основі маркетингових досліджень, персоналізація туристичних пропозицій забезпечує підвищення лояльності клієнтів і стимулює повторні візити. Використання аналітики даних дозволяє створювати точніші та більш релевантні пропозиції для кожного клієнта, що сприяє зростанню доходів підприємств. Туристи хочуть отримати унікальний досвід, що відповідає їхнім вподобанням, інтересам і стилю життя. Через перенасичення популярних туристичних місць (наприклад, Париж, Венеція), зростає інтерес до нових, менш znаних туристичних напрямків, що дозволяє уникати масового туризму та досліджувати автентичніші локації [5].

Дослідження показують, що соціально відповідальні туристичні практики сприяють підвищенню довіри до брендів і компаній, які їх застосовують. Це підвищує привабливість таких компаній для свідомих споживачів, особливо серед молоді. Туристи все більше звертають увагу на те, як їхні подорожі впливають на місцеві громади. Важливим є етичне споживання, підтримка малого бізнесу, вибір постачальників, що дотримуються принципів соціальної відповідальності тому набуває своєї популярності **соціально відповідальний туризм** [4, с 43].

У зв'язку з обмеженнями подорожей та фінансовими труднощами після пандемії, спостерігається зростання локальних подорожей, розвивається **локальний туризм**. Туристи віддають перевагу коротким відпочинкам на природі або в сусідніх регіонах, замість далеких закордонних поїздок.

Отже, індустрія знаходиться у фазі значних трансформацій під впливом глобальних змін. Головними рушійними силами є зростання екологічної свідомості, впровадження цифрових технологій, зміна уподобань туристів на користь персоналізованих і автентичних досвідів, а також підвищена увага до безпеки та гігієни після пандемії COVID-19.

Значний акцент робиться на сталому туризмі, який спрямований на зменшення негативного впливу на довкілля та підтримку місцевих громад. Цифровізація створює нові можливості для вдосконалення сервісів, зокрема через використання штучного інтелекту, віртуальної реальності та Інтернету речей. Водночас, зростає попит на локальні подорожі і віддалену роботу (workation), що стимулює розвиток відповідної інфраструктури.

У результаті аналізу трендів стає очевидним, що успішний розвиток туристичної та готельної галузі залежатиме від здатності адаптуватися до нових реалій, інтегрувати інноваційні рішення та пропонувати туристам унікальні, екологічно відповідальні продукти і послуги. Це дозволить забезпечити стабільне зростання галузі, враховуючи потреби сучасних споживачів і глобальні виклики.

Список використаних джерел:

1. Демко В. С., Свиноус І. В. Потенціал міжнародного співробітництва України в геоелементному просторі туристичної галузі // *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. – 2023. – Т. 2. – №. 48.
2. Герасименко О. В. Тренди та перспективи розвитку готельного бізнесу в постпандемічний період. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету, 4(132), 2021.с. 115-121.
3. Кіш Г.В., Нагорняк Г.С. Сучасні реалії функціонування сучасного ринку ресторанного бізнесу в Україні // *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку» (м. Луцьк, 29 листопада 2021 р.)* / відпов. ред. Л.В. Ільїн. Луцьк : ПП Іванюк, 2021. с.88-91
4. Кузбит В. В. Вплив туристично-рекреаційного потенціалу регіональних дестинацій на соціально-економічний розвиток України в умовах глобальних викликів. – 2024. Назарчук, Н. В., & Андрущенко, А. І. (2019). Цифровізація туристичних послуг: вплив на сучасний ринок туризму. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, 3, 41-49.
5. Лисюк, Т., Ройко, Л., & Білецький, Ю. (2023). Цифрові інноваційні технології у сфері туризму України. *Економіка та суспільство*, (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-36>
6. Цвілий С. М., Кукліна Т. С., Каптюх Т. В. Перспективні туристичні тренди в контексті повоєнного відновлення вітчизняної індустрії туризму та її сталого розвитку // *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. – 2024. – №. 8.